Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Asiantuntijapyyntönne 6.11.2025, HE 157/2025 vp

# Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle sähköistä tiedoksiantoa Verohallinnossa koskevaksi lainsäädännöksi

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle sähköistä tiedoksiantoa Verohallinnossa koskevaksi lainsäädännöksi.

Suomen Yrittäjät esittää lausuntonaan seuraavaa:

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan Suomi siirtyy asteittain digitaalisten palveluiden ensisijaisuuteen viranomaisasiointikanavana. Parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi[1]. Lausuttavana olevan hallituksen esityksen perusteella ehdotetaan säädettäväksi veroasioita koskeva sähköistä tiedoksiantoa koskeva erityislainsäädäntö, jossa Verohallinnolle ehdotetaan paitsi nykysääntelyyn myös ehdotettuun yleislainsäädäntöön nähden merkittävästi laajempaa mahdollisuutta sähköiseen tiedoksiantoon.

Radikaali muutos nykytilaan olisi se, että Verohallinto ei jatkossa tarvitsisi verovelvollisen suostumusta sähköiseen asiointiin. Kieltäytyminen sähköisestä tiedoksiannosta on myös tehty hyvin vaikeaksi**. Sääntelyn ymmärrettävyyden ja tehokkaan tiedoksiannon kannalta pidämme erittäin ongelmallisena, että sähköinen tiedoksianto veroasioissa seuraisi kahta kautta**: joko asioimalla Verohallinnon sähköisessä OmaVero-palvelussa tai jossain muussa Suomi.fi-tunnistautumista käyttävässä viranomaispalvelussa.

Esityksen perusteella verovelvollisen tulisi ymmärtää kerran OmaVeroon kirjauduttuaan ja osoitettuaan esityksen mukaan näin ”kyvykkyyteensä” sähköisten tiedoksiantojen vastaanottamiseen, että OmaVero-kirjautumisen

[1] Hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi, HE 124/2025 vp. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Documents/HE_124+2025.pdf

jälkeinen ilmoitus Verohallinnolle vastaanottaa jatkossa tiedoksiannot postitse on voimassa vain niin kauan kuin verovelvollinen ei kirjaudu OmaVeroon tai mihinkään muuhun Suomi.fi-viestejä käyttävään viranomaispalveluun. **Käytännössä henkilön edellytetään ymmärtävän, että jos hän on kieltänyt sähköisen tiedoksiannon veroasioissa, mutta vahvasti tunnistautuneena esimerkiksi lukee omia terveystietoja valtakunnallisesta Omakanta-palvelusta tai vastaavasta alueellisesta palvelusta tai pyytää reseptin uusimista, hakee lapselle päiväkotipaikkaa tai lapsiperheessä käyttää kodin ja koulun viestintäkanava Wilmaa, tällainen asiointi saattaisi verovelvollisen uudelleen veroasioissa sähköisten tiedoksiantojen vastaanottajaksi.** Näin siitä huolimatta, että tämä olisi hieman aiemmin juuri ilmoittanut, ettei halua vastaanottaa sähköisiä tiedoksiantoja Verohallinnolta.

Sähköisistä tiedoksiannoista **ei olisi mahdollista kieltäytyä toistaiseksi tai edes määräajaksi**, toisin kuin ehdotetun yleislainsäädännön perusteella. Yleislainsäädännön perusteella sähköisestä tiedoksiannosta olisi mahdollista kieltäytyä lähtökohtaisesti kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan. Uudistus edellyttäisi kokonaisuutena hallintoalamaisilta paitsi riittävää kyvykkyyttä ja laitteita pysyvään digiasiointiin, myös tietoa ja ymmärrystä erittäin laajasta sääntelykokonaisuudesta, jossa tehokkaan tiedoksiannon kannalta olennainen mahdollisuus kieltää sähköinen tiedoksianto poikkeaa oikeusvaikutuksiltaan merkittävästi yleislainsäädännön ja erityislainsäädännön välillä.

Digitalisaatiolla voidaan oikein toteutettuna saavuttaa merkittäviä tehokkuusetuja, ja sen edistäminen on tärkeää ja lähtökohtaisesti kannatettavaa. Viranomaismenettelyt nopeutuvat, ja asioita voi hoitaa ajasta ja paikasta riippumatta tietoliikenneyhteyksien toimiessa. Samalla on kuitenkin tärkeää huomioida verovelvollisten eritasoiset valmiudet ja resurssit sähköiseen asiointiin. Ehdotettu veroasioita koskeva erityissääntely muodostaisi yhdessä ehdotetun yleislainsäädännön kanssa erittäin vaikeasti hahmottuvan kokonaisuuden, joka uhkaa hyvän hallinnon periaatteiden, yhdenvertaisuuden ja verovelvollisten oikeusturvan toteutumista. Sähköistä tiedoksiantoa koskevan yleislainsäädännön ja Verohallintoa koskevan erityislainsäädännön suhde jää edelleen epäselväksi. Tämän vuoksi

- **Suomen Yrittäjät vastustaa esitystä.**

Esitämme seuraavassa eräitä yksityiskohtaisia huomioita esityksestä.

## Digitalisaation edistäminen ja Verohallinnon säästöt eivät saa vaarantaa verovelvollisten oikeuksia

Esityksessä todetaan Verohallinnon säästöjen edellyttävän verotusmenettelyä koskevan erityissääntelyn yhdenmukaistamista suhteessa valmisteilla olevassa hallituksen esityksessä eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi ehdotettuun sääntelyyn, jossa sähköisen tiedoksiannon toimittaminen Suomi.fi-viesteihin ei edellytä erillistä suostumusta. Muulla tavalla Verohallinto ei esityksen mukaan voisi saavuttaa sille säästöohjelmassa asetettuja tavoitteita. Esityksen vaikutusarviossa todetaan (s. 31–32):

> *”Lainvalmistelun lähtökohtana on ollut, että sähköisen tiedoksiannon laajentamisella tavoitellaan noin 10 miljoonan euron vuotuisia säästöjä Verohallinnon toimintamenoihin. Arvio kustannussäästöjen määrästä on* ***kokonaisuus, joka sisältää sekä*** *sähköisen tiedoksiannon* ***yleissääntelyn että tässä esityksessä ehdotetun erityissääntelyn vaikutukset*** *sähköisen tiedoksiannon lisääntymiseen. Arviossa ovat mukana paitsi luonnollisille henkilöille, myös yhteisöille, yhteisetuuksille ja yhtymille tapahtuvat sähköiset tiedoksiannot.* ***Tämän esityksen ja yleissääntelyn osuuksia säästöjen yhteismäärästä ei ole mahdollista erotella.*** [- -]
>
> *Verohallinnolle koituvien pysyväisluontoisten säästöjen luotettava arvioiminen on kuitenkin edelleenkin hyvin vaikeaa, koska ei voida tietää, kuinka moni verovelvollinen tulee jatkossa irtautumaan sähköisestä tiedoksiantomenettelystä.”*
> (Korostus tässä.)

Esityksessä on viitattu verotusta koskevien massaluonteisten asiakirjojen, kuten esitäytettyjen veroilmoitusten, verokorttien ja ennakkoperintää koskevien ilmoitusten lähettämisestä Verohallinnolle aiheutuviin kustannuksiin. Esityksen perusteella mahdollisuus luopua näistä massapostituksista tuottaisi merkittäviä säästöjä, mutta toisaalla esityksessä kuitenkin todetaan, että sähköisen tiedoksiannon rajaaminen vain näihin asiakirjoihin ei mahdollistaisi tavoitteiden saavuttamista. Suomen Yrittäjät esitti lainvalmistelun aikana, että sähköinen tiedoksianto tulisi olla jatkossakin suostumukseen perustuva. Vähintäänkin se voitaisiin ainakin ensi vaiheessa rajata edellä viitattuihin massaluonteisiin dokumentteihin, mutta lainvalmistelussa tällaista ratkaisua ei katsottu perustelluksi.

Verovelvollisen mahdollisuutta kieltäytyä sähköisestä tiedoksiannosta pidetään esityksessä selvästi ongelmallisena, ja sääntelyehdotusten perusteella tosiasiallinen mahdollisuus saada verotusta koskevat tiedoksiannot postitse on tehty hankalaksi. Tämä voisi osaltaan heikentää sääntelyn hyväksyttävyyttä veroverovelvollisten piirissä. Paitsi että erityislainsäädäntöä koskevalla esityksellä saavutettavaa taloudellista hyötyä ei ole mahdollista erottaa ehdotetulla yleislainsäädännöllä saavutettavasta hyödystä,

uudistuksella saavutettavien taloudellisten säästöjen kannalta keskeistä on, kuinka moni jatkaisi ja kuinka pysyvästi paperipostin vastaanottamista.

## Tiedoksiantovastuu siirretään verottajalta hallintoalamaiselle – aktiivisuutta, digikyvykkyyttä ja kykyä arvioida erilaisia oikeusvaikutuksia odotetaan

Esityksen lähtökohta siitä, että verovelvollisen kertakirjautuminen OmaVeroon osoittaa kyvykkyyttä sähköiseen tiedoksiantoon, on yksinkertaistava. Merkityksellistä olisi pelkkä kirjautuminen, ei se, onko verovelvollinen tosiasiassa hoitanut asioitaan palvelussa tai millaisesta asiasta kyse on ollut. Esimerkiksi tilinumeron ilmoittaminen, verojen maksutilanteen tai maksutietojen tarkistaminen, uuden verokortin tietojen katselu ja osakeyhtiön veroilmoituksen antaminen sähköisessä asiointipalvelussa edustaisivat ehdotetun sääntelyn näkökulmasta samanlaista kyvykkyyttä sähköisten tiedoksiantojen vastaanottamiseen. Sääntelykokonaisuudesta vaikeasti ymmärrettävän tekee se, että ehdotetun yleislainsäädännön perusteella viranomaisaloitteinen sähköisen tiedoksiannon piiriin siirtyminen voisi seurata yksittäisestä kirjautumisesta johonkin muuhun viranomaispalveluun, joka on liitetty Suomi.fi-viestipalveluun.

Sähköisestä tiedoksiannosta veroasioissa olisi mahdollisuus kieltäytyä, jos verovelvollinen ei OmaVero-kirjautumisen jälkeen halua vastaanottaa sähköisiä tiedoksiantoja. Mikäli verovelvollinen kiellon esittämisen jälkeen kirjautuisi uudelleen OmaVeroon tai vaihtoehtoisesti muuhun sähköiseen viranomaispalveluun valmistelussa olevan sähköistä tiedoksiantoa koskevan yleislainsäädännön mukaisesti, tämä tulisi veroasioidenkin osalta jälleen sähköisen tiedoksiannon piiriin. Verovelvollinen voisi kuitenkin ilmoittaa uudelleen Verohallinnolle, ettei halua vastaanottaa tiedoksiantoja sähköisesti.

Emme pidä tällaista sääntelyratkaisua perusteltuna, vaan kertaalleen esitetyn kiellon tulisi olla voimassa toistaiseksi, mikäli suostumukseen perustuvasta menettelystä katsotaan voitavan oikeudellisesti kestävällä tavalla luopua.

Ehdotettuun ei-suostumusperusteiseen sähköiseen tiedoksiantomenettelyyn siirtyminen sisältäisi riskin tehokkaan tiedoksiannon vaarantumisesta. Verovelvollisten edellytetään ymmärtävän monimutkaisen sääntelykokonaisuuden oikeusvaikutuksia eri tilanteissa sen jälkeen, kun nämä kesken viranomaispalvelussa tapahtuneen sähköisen asioinnin on siirretty sähköisen tiedoksiannon piiriin. Verotuksen osalta on myös korostettava, että sähköinen tiedoksianto ei tapahdu Suomi.fi-viestin vastaanottamisella, koska verovelvollisen tulee erikseen käydä lukemassa tiedoksi annettava asiakirja OmaVerosta. Esityksen perusteella jää epäselväksi, mitkä ovat ne oikeudellisesti painavat perusteet, joiden perusteella hyvän hallinnon periaatteita

ja myös oikeusturvaa vaarantava uudistus on välttämätöntä toteuttaa vieläpä esitetyssä erittäin tiukassa aikataulussa. Emme pidä esitystä oikeasuhtaisena sen tavoitteisiin, digitalisaation edistämiseen ja Verohallinnon säästötarpeisiin, nähden.

## Tehoton tiedoksianto voi johtaa oikeudenmenetyksiin ja hallinnollisiin sanktioihin

Oikeusturvan näkökulmasta pidämme erittäin ongelmallisena, että sähköisen tiedoksiannon pätevyyden kannalta ei olisi merkitystä, vaikka verovelvollinen ei olisi saanut asiakirjaa tiedokseen.[2]Esityksessä olisi ollut perusteltua käsitellä tarkemmin konkreettisin esimerkein, mitä tehottomasta tiedoksiannosta voi seurata. Esityksessä todetaan (s. 14), että verovelvolliselle lähetettävä heräteviesti turvaa nopeaa reagointia edellyttävissä tilanteissa sitä, että verovelvollinen saa ajoissa tiedon päätöksestä ja asiakirjasta. Lisäksi viitataan siihen, että verotusta koskevien päätösten ja muiden asiakirjojen sähköinen tiedoksiantomenettely on ollut käytössä vuodesta 2018 alkaen ja todetaan:

> *”Asiakirjojen tiedoksisaannissa ja oikeusturvan toteutumisessa ei ole ilmennyt merkittäviä ongelmia niillä verovelvollisilla, jotka ovat olleet sähköisen tiedoksiantomenettelyn piirissä. Sähköisen tiedoksiantomenettelyn laajentamiselle verotusasioissa voidaankin arvioida olevan hyvät edellytykset.”*

Vähintään jossain määrin erikoisena voidaan pitää lähtökohtaisesti ei-suostumusperusteisen uudistuksen perustelemista sillä, että nykyisessä suostumukseen perustuvassa sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä ei esitetyn tiedon valossa ole ollut ongelmia. Todettakoon myös, että esityksessä ei ole tarkemmin käsitelty nykyisessä menettelyssä mahdollisesti ilmenneitä epäkohtia tai ongelmatilanteita.

Kuten esityksessäkin todetaan, esimerkiksi oikaisuvaatimukseen annettavaan päätökseen on haettava muutosta 60 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, ja Verohallinnon lähettämiin selvityspyyntöihin ja kehotuksiin on myös vastattava määräajassa. Esitäytetyn veroilmoituksen korjaamatta jättäminen voi myös johtaa veronkorotuksen määräämiseen. Esimerkiksi jos yksityinen elinkeinonharjoittaja (ns. toiminimiyrittäjä) ei anna veroilmoitusta, Verohallinto kehottaa tätä ilmoituksen antamiseen. Jos kehotuskirje lähetään sähköisesti, eikä verovelvollinen saa sitä esimerkiksi sen takia, että tämä ei ole ilmoittanut voimassa olevaa sähköpostiosoitettaan tai

[2] Perustuslakivaliokunnan mukaan tiedoksianto on tehtävä siten, että vastaanottaja saa oikeuksiensa käyttämiseksi tarvitsemansa tiedot selkeästi, hänelle ymmärrettävinä ja riittävän ajoissa. Sähköisesti tiedoksi annetun asian on tultava tehokkaasti henkilön tietoon, ja tiedoksiantomenettelyn on täytettävä menettelyn asianmukaisuutta koskevan perustuslain 21 §:n 1 momentin mukainen vaatimus (PeVL 9/2010 vp, s. 2, PeVL 5/2016 vp).

sähköpostiosoite on väärin, eikä tämä ole myöskään asioinut OmaVerossa, Verohallinto arvioi yrittäjän tulot ja määrää veronkorotuksen.

Verohallinnon määräämien hallinnollisten seuraamusmaksujen osalta on otettava huomioon, että eduskunnan perustuslakivaliokunta on vakiintuneessa tulkintakäytännössään asiallisesti rinnastanut rangaistusluonteisen taloudellisen seuraamuksen rikosoikeudelliseen seuraamukseen.

Lisäksi on mahdollista, että tehoton tiedoksianto voisi johtaa veron siirtämiseen ulosottoperintään ilman, että verovelvollinen on ollut tietoinen veronmaksupuutteesta. Tiedoksiannon tehottomuus voisi johtaa myös Verohallinnon rekistereihin merkitsemättä jättämiseen, millä käytännössä voisi olla yritystoiminnan harjoittamisen kannalta kielteisiä seurauksia.

## Kertakirjautuminen huono digitaitojen mittari

Menettelyuudistuksen hyödyt vaikuttaisivat painottuvan vahvasti viranomaistahoille, vaikka se epäilemättä voisi tuoda hyötyjä myös suurelle osalle digikyvykkäitä palvelunkäyttäjiä. Uudistuksessa viranomaisviestintä, sen selkeys ja saatavuus on tärkeää. Ehdotus heräteviestin lähettämisestä voisi edistää sähköisen tiedoksiannon perille menemistä ja on siksi lähtökohtaisesti kannatettava. Myönteistä olisi, että verovelvollinen voisi saada samasta tiedoksiannosta kaksi eri ilmoitusta esimerkiksi Suomi.fi-viestipalvelun kautta sähköpostitse ja Verohallinnon lähettämällä tekstiviestillä puhelimeen. Toisin kuin esityksessä todetaan, emme kuitenkaan katso tämän turvaavan tehokasta tiedoksisaantia, sillä menettelymuutoksessa keskiössä on verovelvollisten oma aktiivisuus sekä kyky hahmottaa monimutkainen kokonaisuus ja arvioida eri tilanteiden oikeudellisia vaikutuksia. Huomionarvoista on, että moni ei ole antanut suostumustaan tai ottanut Suomi.fi-viestejä käyttöön aiemmista viestintäkampanjoista ja eri viranomaispalveluissa ehdotetuista suostumuksenantomahdollisuuksista huolimatta.

Uudistuksessa Suomi.fi-viestipalvelun käyttäjiksi ja sähköisen tiedoksiannon piiriin tulisi henkilöitä, joiden digikyvykkyyden taso voi vaihdella suurestikin. Esityksen mukaan henkilö itse tai hänen edustajansa voisi ilmoittaa, ettei henkilö jatkossa halua käyttää asiointipalvelua. Kysymyksiä kuitenkin herättää, miten esimerkiksi äkillisen sairauskohtauksen tai onnettomuuteen joutunut henkilö voisi tehdä ilmoituksen. Henkilöllä voi myös olla etenevä muistisairaus, mutta hän ei välttämättä ole tehnyt edunvalvontavaltuutusta tai ole edunvalvonnassa. Millaista jonkun ulkopuolisen tekemää ilmoitusta viranomainen tällöin pitäisi luotettavana ja millä perusteella? Väärinkäytöksille altista järjestelmää ei tule luoda. Jos edunvalvontavaltuutus on tehty tai edunvalvojaa on haettu, Digi- ja väestötietovirastossa asian käsittely voi kestää käsittääksemme lähes puoli vuotta. Viranomaisviestinnän tehokas

vastaanottaminen ei voi olla sen varassa, että henkilöllä ylipäänsä on lähipiiri ja että se asiassa auttaa. Mitä jos verovelvollisella ei ole tämän puolesta toimivaa tahoa? Esityksen lähtökohtana vaikuttaisi olevan, että henkilö tai joku kolmas tämän puolesta ilmoittaa esimerkiksi toimintakyvyn alentumisesta. Toimintakyvyn alentumisen ja ilmoituksen välillä voi myös kulua aikaa, ja on täysin mahdollista, että verovelvolliselle määrätään ilmoituspuutteesta seuraamusmaksuja ja vero voidaan myös lähettää ulosottoon. Poistaisiko ja minkä säännöksen nojalla Verohallinto näissä tilanteissa seuraamusmaksuja? Entä palautettaisiinko ulosottomaksu?

Esityksessä viitataan verovelvollisella olevaan viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaiseen oikeuteen sekä henkilötietojen suojaa koskevan sääntelyn mukaiseen oikeuteen saada asiakirjat ja tiedot pyytämällään tavalla paperimuodossa. Uutta tiedoksiantoa koskevaa sääntelyä ei kuitenkaan ole kestävää rakentaa siten, että viime kädessä verovelvollisen oikeus tiedonsaantiin toteutuisi julkisuuslain tai henkilötietosääntelyn nojalla.

Viestinnän tietosuojan ja tietoturvan tason katsotaan ehdotettujen muutosten perusteella parantuvan. Esityksessä ei kuitenkaan ole tarkemmin käsitelty sitä, millaisia tietoturvariskejä voi liittyä siihen, että rajallisesti digikyvykäs joutuu pyytämään sähköiseen asiointiinsa apua. Sähköiset palvelut ovat myös alttiita palvelukatkoille tai muille häiriöille, jotka koskettaisivat erittäin laajaa joukkoa.

Poliisille ilmoitettujen tietoverkkopetosten rikoshyöty kasvoi viime vuonna noin 70 prosenttia vuoteen 2023 verrattuna.[3] Viime vuonna poliisille tehtiin lähes 32 500 rikosilmoitusta rikoksista, jotka poliisi luokittelee tietoverkkoavusteisiksi petoksiksi. Niissä ilmoitettiin menetetyn rikoshyötynä yhteensä yli 84 miljoonaa euroa. Petoslajeista ylivoimaisesti yleisin oli tietojenkalastelu. Huijauksien yleistyessä etenkin haavoittuvassa asemassa olevien, hyvin rajalliset, jopa olemattomat digitaidot omaavien henkilöiden[4] todennäköisyydet joutua huijatuksi digitaalisia palveluja käytettäessä yleistyvät. Tämä voi johtaa sähköisiin palveluihin kohdistuvan luottamuksen heikentymiseen, minkä takia moni ikäihminen tai asiointiin kielellistä tukea tarvitseva tukeutuu postitettuihin tiedotuksiin. Kirjautumisen OmaVero-palveluun ei

[3] *Poliisille ilmoitetuissa verkkohuijauksissa menetettiin aiempaa enemmän rahaa,* Ylen uutinen 17.3.2025, https://yle.fi/a/74-20150027?utm_medium=social&utm_source=copy-link-share (viitattu 11.11.2025).
[4] Vain puolella 65–74-vuotiaista on vähintään digitaaliset perustaidot, ja heistäkin valtaosalla ainoastaan perustaidot. 75–89-vuotiaista enää 22 prosentilla on vähintään digitaaliset perustaidot, lähes kaikilla vain perustaidot. Vanhimman ikäryhmän tulokset johtuvat osittain siitä, että noin kolmannes ei käytä internetiä. Digi- ja väestötietoviraston Digitaitoraportti 2023, Digituki | Digiosaamisen tilannekuva | Digi- ja väestötietovirasto (viitattu 11.11.2025).

tule riittää, vaan suostumuksen tulee olla tietoisempi valinta käyttäjältä ja erikseen pyydetty palvelimelta.[5]

## Suostumukseen perustuva asiointi uudistuksen lähtökohdaksi

Siltä osin kuin verovelvolliset nykyisin ovat Suomi.fi-viestien käyttöönoton tai OmaVerossa antamansa suostumuksen perusteella sähköisen tiedoksiantomenettelyn piirissä, esitystä voidaan varauksin kannattaa. Sähköinen tiedoksianto voisi myös lähtökohtaisesti soveltua pakollisen sähköisen ilmoittamismenettelyn piirissä oleville verovelvollisille. Massaluonteisten asiakirjojen, kuten ennakkoperintää koskevan päätöksen, verokortin tai esitäytetyn veroilmoituksen, tiedoksi antaminen lähtökohtaisesti sähköisessä menettelyssä tehostaisi viranomaistoimintaa ja mahdollistaisi Verohallinnolle myös sen tavoittelemia kustannussäästöjä. Mahdollinen uudistus olisi perusteltua edellä jo todetusti rajata vähintään ensi vaiheessa tällaisiin asiakirjoihin. Esimerkiksi muutoksenhakuasioissa sähköisen tiedoksiannon tulisi jatkossakin perustua suostumukseen.

Yhteisöt, yhtymät ja yhteisetuudet tulisivat sähköisen tiedoksiannon piiriin, kun verovelvollisen valtuuttama taho kirjautuu verovelvollisen puolesta OmaVeroon. Yhteisön puolesta voi asioida esimerkiksi tilitoimiston edustaja. Asiassa tulisi ottaa huomioon, että yhteisön ja valtuutetun välisen toimeksiantosopimuksen laajuus voi vaihdella. Ehdotus voisikin aiheuttaa käytännössä ongelmia, samoin kuin tilanteet, jolloin valtuutettu vaihtuu. Valtuutuksien tekeminen tai muuttaminen voi olla edellytys sähköiselle tiedoksiannolle, mihin tulisi kiinnittää riittävää huomiota. Esimerkiksi tulorekisterin käyttöönoton yhteydessä Suomi.fi-valtuuksien saamisessa oli pitkään ongelmia, jotka tosiasiassa estivät ilmoittamisen.

Yksityisten elinkeinonharjoittajien osalta sääntelykokonaisuus voi aiheuttaa epäselvyyttä esimerkiksi silloin, kun toiminimiyrittäjä ei käytä OmaVeroa. Jos toiminimiyrittäjä on valtuuttanut kirjanpitäjän asioimaan puolestaan OmaVerossa, kirjanpitäjän kirjautuminen omilla tunnuksillaan OmaVeroon ei toiminimiyrittäjän osalta merkitse siirtymistä sähköisen tiedoksiannon piiriin. Koska sähköisen asioinnin piiriin joutuminen voisi tapahtua yleislainsäädännön perusteella, voisi yrittäjä mahdollisesti ymmärtämättäänkin tulla

[5] Tilastokeskuksen arvion mukaan noin 11 prosenttia 16–89-vuotiaista suomalaisista ei ole käyttänyt verkkopankkitunnuksia tai mobiilivarmennetta viimeisen vuoden aikana. Tunnistautumisen ulkopuolelle jäävät usein ikäihmiset, maahanmuuttajat ja yllättäen myös osa nuorista. Roosa Ripatti: *Sadat tuhannet suomalaiset uhkaavat jäädä palvelujen ulkopuolelle,* Helsingin Sanomat 24.7.2025, https://www.hs.fi/talous/art-2000011352788.html (viitattu 11.11.2025).

sen piiriin myös veroasioissa käytettyään jotain viranomaisen sähköistä palvelua.

Henkilön työtehtäviin voi kuulua asioiminen muutoksenhakuelimen asiointipalvelussa, minkä vuoksi tämä joutuu käyttämään työssään omia pankkitunnuksiaan. Katsomme, että luonnollisen henkilön, joka ei asioi henkilökohtaisissa asioissaan OmaVerossa tai muissa sähköisissä viranomaispalveluissa, ei tulisi joutua sähköisen tiedoksiannon piiriin veroasioiden osalta ilman omaa nimenomaista suostumustaan, vaikka joutuu työtehtävissään käyttämään vahvaa tunnistautumista, käytännössä usein omia pankkitunnuksiaan.

## Tiedoksianto viranomaisen vastuulla

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan (s. 11), että Verohallinnolle palautui 420 000 kirjettä vuonna 2024. Hallituksen esityksessä Verohallinnolle palautuvien kirjeiden määräksi vuonna 2024 ilmoitetaan (s. 11) yli 100 000 kirjettä. Verohallinnolle palautuvien kirjeiden osalta viranomainen pystyy kuitenkin päättelemään, että viesti ei todennäköisesti ole mennyt perille, ellei asia olisi käynyt ilmi verovelvollisen tai tämän valtuuttaman tahon mahdollisesti sattumanvaraisenkin OmaVero-asioinnin yhteydessä. Verovelvollisten voidaan myös suurella todennäköisyydellä seuraavan paperipostia ei tavalla kuin viranomaisaloitteisesti perustettua sähköistä postilaatikkoa, jota tulisi aktiivisesti seurata ja lisäksi käydä erikseen sähköisessä viranomaispalvelussa katsomassa, mikä tiedoksi annettava asia on. Myös Verohallinto on yleislainsäädäntöä koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta antamassaan lausunnossa[6] arvioinut sähköisten viestien jäävän tarkistamatta suuremmalla todennäköisyydellä kuin paperiposti. Verohallinnon tiedoksiantoja koskeva ehdotettu lainsäädäntöratkaisu lähtee kuitenkin siitä, että vastuu tiedoksiannon sähköisestä perille menemisestä tulee olla nykyisestä poiketen verovelvollisella.

Asiakirja katsottaisiin annetun tiedoksi sähköisesti, kun asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Nykysääntelystä poiketen tiedoksiantoa koskevan ilmoituksen (heräteviestin) lähettäminen ei olisi sähköisen tiedoksiannon pätevyyden oikeudellinen edellytys. Sähköisen tiedoksiannon yleislainsäädäntöä koskeviin muutosehdotuksiin sisältyy ehdotus, jonka mukaan sähköisestä tiedoksiannosta asiointipalvelussa

[6] Verohallinnon lausunto 15.4.2025 luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi (VN/9952/2024), kohta Huomiot tiedoksiantoa koskevista ehdotuksista (18–19 b §:t). https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/53ae4830-2055-460a-a5af-6fe15b983708/028f5503-35bb-43dd-8aa6-a19628030035/LAUSUNTO_20250415163518.PDF

lähetettäisiin ilmoitus joko Suomi.fi-viesteihin tai muuhun ilmoitettuun sähköiseen osoitteeseen.

Katsomme, että tehokkaan tiedoksiannon tulisi olla viranomaisen vastuulla verotuksessa myös jatkossa. Verojen maksamisen uudistamista koskevan, 11.5.2025 voimaantulevan lainsäädäntömuutoksen osana tulee voimaan 15.11.2025 uudistamista koskevan, marraskuussa 2025 voimaan tulleen lainsäädäntömuutoksen osana mahdollisuudesta lähettää yhteenveto pyynnöstä myös postitse sähköisen tiedoksiannon piirissä oleville verovelvollisille on luovuttu. Suomen Yrittäjät piti lakia säädettäessä perusteltuna, että jatkossakin paperisen yhteenvedon vastaanottamisen olisi tullut olla mahdollista.

Käsillä olevaan esitykseen sisältyvän veronkantolain 71 §:n 3 momentin muutosehdotusten mukaan Verohallinto voisi antaa 70 §:ssä tarkoitetun yhteenvedon tiedoksi sähköisesti verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n 4 ja 7 momentissa säädetystä poiketen myös sellaiselle yhteisölle, yhtymälle ja yhteisetuudelle, joka ei ole kirjautunut Verohallinnon asiointipalveluun tai joka on ilmoittanut Verohallinnolle, että ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Pykälän 4 momentin mukaan Verohallinto voi antaa 70 §:ssä tarkoitetun yhteenvedon tiedoksi sähköisesti verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n 4 ja 7 momentissa säädetystä poiketen myös sellaiselle luonnolliselle henkilölle ja kuolinpesälle, joka ei ole kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai joka on ilmoittanut Verohallinnolle, että ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, jos luonnollinen henkilö tai kuolinpesä: 1) on merkitty ennakkoperintälain 31 §:ssä tarkoitettuun työnantajarekisteriin; tai 2) on merkitty arvonlisäverolain 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, eikä harjoita ainoana arvonlisäverollisena toimintana metsätaloutta.

Ehdotukset voisivat yhdessä verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n muutosten kanssa johtaa käsityksemme mukaan siihen, että tiedoksianto ei toteudu tehokkaasti, jos verovelvollinen ei asioi OmaVerossa eikä ole ilmoittanut sähköistä osoitetta.

Yhteenveto on merkityksellinen asiakirja, koska sillä ilmoitetaan muun muassa tieto maksamattomista veroista, eikä myöhässä olevista veroista lähetetä erillistä muistutusta. Pahimmillaan voi käydä niin, että verovelvollinen ei saa maksukehotuksia tiedoksi ja vero siirtyy perintään, josta aiheutuu kustannuksia ja mahdollisesti myös mainehaittaa.

## Kielelliset oikeudet turvattava

Hallituksen esitys on käsityksemme mukaan ristiriidassa saamenkielisten henkilöiden kielellisten oikeuksien kanssa, koska OmaVerosta ei ole saatavilla saamenkielisiä versioita. Pidämme myönteisenä, että hallituksen esitysluonnokseen on jatkovalmistelussa lisätty maininta nykytilasta eli siitä, että OmaVero-palvelun käyttöliittymää ei ole toteutettu saamen kielillä.

## Vammaisryhmien oikeudet huomioon

Hallituksen esitysluonnoksessa todettiin (s. 38):

> *”Esityksellä ei arvioida olevan välittömiä vaikutuksia erilaisten vammaisryhmien oikeuksiin. Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelut ovat saavutettavuussäänTelyn piirissä ja tätä koskevat vaatimukset on otettu huomioon asianmukaisesti. Näin ollen kaikilla tulisi lähtökohtaisesti olla mahdollisuus palvelun käyttämiseen ja tiedoksiannon vastaanottamiseen.”*

Pidämme perusteltuna, että esitysluonnoksen jatkovalmistelussa vaikutusarviota on lisätty tieto (s. 56) siitä, että Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelu OmaVero ei ole täysin saavutettava. Esityksessä todetaan edelleen, että jos henkilö ilmoittaa, että ei voi esimerkiksi saavutettavuudesta johtuvasta syystä ottaa vastaan tiedoksiantoja sähköisesti, Verohallinto voi harkintavaltaa käyttäen toimittaa henkilölle tiedoksiannot paperilla toistaiseksi, vaikka henkilö käyttäisikin OmaVeroa siltä osin kuin se on saavutettava. Esityksen mukaan sääntelyn arvioidaan täyttävän YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen määräysten vaatimukset myös sellaisten vammaisten henkilöiden osalta, jotka eivät rajaudu viranomaisaloitteisen sähköisen tiedoksiannon käyttöönoton ulkopuolelle sen vuoksi, että ovat edunvalvonnassa.

Erilaisten vammaisryhmien osalta on tärkeää, että sääntelyratkaisussa otetaan huomioon sellaiset vammaiset henkilöt, joille sähköinen tiedoksianto soveltuu heikosti, ja varmistetaan vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen digitalisaatiokehityksessä yhdenvertaisesti.

## Verojen maksamisen uudistus sitoo hallinnon resursseja, voimaantuloaikataulu epärealistinen

Sekä Verohallintoa koskevan erityissääntelyn että sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevan yleislainsäädännön on tarkoitus tulla voimaan 12.1.2026 luonnollisten henkilöiden osalta. Kun otetaan huomioon ehdotetun uudistuksen laajuus ja sen oikeusvaikutukset, pidämme aikataulua muutokseen sopeutumiseen liian tiukkana. Asiassa tulisi lisäksi ottaa huomioon, että 15.11.2025 voimaan tuleva verojen

maksamista koskeva uudistus sitoo Verohallinnon viestintä- ja neuvontaresursseja. Sähköisen tiedoksiannon uudistus voisi monessa tilanteessa edellyttää myös Suomi.fi-valtuuksien tekemistä tai päivittämistä. Digi- ja väestötietovirasto vastaa Suomi.fi-valtuuksista, mutta sille uudistuksesta mahdollisesti aiheutuvia resurssitarpeita ja -kyvykkyyksiä ei esityksessä ole tarkemmin käsitelty. Tulorekisteriuudistuksen yhteydessä ongelmat Suomi.fi-valtuuksien saamisessa aiheuttivat pitkään ongelmia. Ehdotetun uudistuksen vaikutuksia Suomi.fi-valtuuksiin liittyvien kysymysten osalta olisi ollut hyvä selventää.

## Lopuksi

Suomen Yrittäjät esittää vakavan huolen siitä, että sääntelykokonaisuudesta uhkaa tulla siinä määrin epäselvä, että se uhkaa hyvän hallinnon periaatteiden, yhdenvertaisuuden ja oikeusturvan toteutumista. Sääntelyn tulisi olla selkeää, ja sähköisten tiedoksiantojen vastaanottamisen kielto tulisi olla mahdollista antaa helposti ja yksinkertaisesti. Katsomme, että **esitys tulisi palauttaa valmisteluun ja lähtökohdaksi tulee ottaa vapaaehtoisuuteen perustuva siirtyminen sähköiseen tiedoksiantoon, mikäli erityislainsäädännön tarpeelle ylipäänsä on osoitettavissa perusoikeuksien toteutumisen näkökulmasta kestävät perustelut.** Uudistuksessa on myös varmistettava, ettei se johda oikeudenmenetyksiin. Verotuksen kaltaisessa massaluontoisessakaan toiminnassa ei saa vaarantaa hyvän hallinnon vaatimuksia tai verovelvollisen oikeusturvaa[7].

Suomen Yrittäjät

Laura Kurki
johtava veroasiantuntija

[7] PeVL 49/2017 vp, s. 5 ja PeVL 32/2005 vp, s. 2.